

Nº 8 1938

Meia Aeg

Töö ja tasu

Lõikus on oodatud rõõmuaeg, millal loodus oma varaahtadest puistab inimesele rüpe oma häid andeid, mis võivad olla inimese vajaduste rahuldamiseks ja heameele valmistamiseks. Metsades ja aedades küpsevad marjad. Nad ootavad, et neid nopitakse ja süüakse. Nad pole ainult maitsvad, vaid ka kasulikud toitmisel. Samuti painduvad viljapuude oksad sügisel nende küljes rippuvast viljast; nendest söömine kergendab seedimist ja annab rammu. Kirsid, ploomid, pirnid, õunad ja muu mitmesugune puuvili on maitsev ja vaheldusrikas toit.

Aedades ja põldudel kasvab juurvili, mis moodustab tähtsa osa inimese toitudest. Kuna nad oma odavuse tõttu on kättesaadavad kõigile ja neist valmistatud toidud maitsevad hästi, siis on nende kasutamine igal pool.

Ja siis tuleb teravili, millest valmistatakse meie — igapäevane leib. Põldudel voogab ja lainetab peademer. On küpsemas kuldsed terad. Pärast lõikust täidetakse aidad ja salved ja sealt saavad seda inimesed ja loomad oma toiduks.

Lõikus toob lauale uudse vilja, mille üle tunneb rõõmu eriti põllumees. Teised siiski mõtlevad vähe järele selle üle, kuidas see kõik on kasvanud ja kui palju selleks on kulutatud tööd ja jõudu, vaeva ja kannatust. Maad peab hoolega harima, väetama, siis peab külvama, istutama, rohima, kastma ja mitmel muul teel hoolitsema selle eest, et vilja kasvaks ja valmiks.

Kuid inimese töövaev on väiksema tähtsusega vilja kasvamisest; loodus ise töötab saagi kujundamiseks ja kulutab selleks palju energiat. Maa sisaldab endas toiduaineid, mille kulul taim kasvabki. Vihm niisutab maapinda ja õhku; õhk on toitmisel ja hingamiseks; päike annab valgust, soojust, energiat ja kutsub esile keemilised protsessid taimes — mis kõik vajalikud vilja kasvamiseks ja valmimiseks. Kui loodus jätab tegemata oma töö, siis ei aitaks inimese pingutused midagi. Suure kannatusega töötab loodus vilja moodustamiseks. Inimese mõistusele arusaamatud protsessid leiavad aset taimede kasvus ja vilja kujunemisel. Kõik see teostub järjekindlusega ja kindlate seaduste järgi. Midagi pole juhuslikku. Loodus pole ise peameister; tema üle on veel keegi, kes kõik on loonud — Jumal.

Õigusega ütleb laulja: „Ta laseb rohtu kasvada lojustele ja orased inimsete tarvi-

Peremees seisatab viivuks, et jälgida tööd

duseks, et ta maa seest leiba välja saadab.“ Kas sünnib kõik iseendast? Issand on seadnud looduse jõud, taevaväed ja inimese, kes peavad selles kaasa aitama ja tegema oma osa.

Põllumees teeb kevadel tööd lootuses, et sügisel tuleb lõikus, mis tasub tema vaeva mitmekordselt. Kannatlikult peab ta kündma ühe vao teise järgi, äestama, külvama, uuesti kündma jne. Ta ei näe kohe oma töö tulemusi, vaid alles mõne kuu pärast; suvi läbi tuleb temal oodata. Siin on tarvis tööd, püsivust ja kannatust, mis kord kroonitakse rikkaliku lõikusega. Aednik istutab õunapuud. Ta peab esimesed aastad tema eest hoolitsema, ilma et ta näeks vilja tema peal; kuid aednik teeb oma töö lootuses, et kord tuleb aeg, kus ta võib näha rõõmuga oma töö tulemusi. Igal kevadel peab ta viljapuude eest uuesti hoolitsema: kuivanud oksad kõrvaldama, ümber kaevama maa puu ümber, pritsima vastavate vedelikkudega kahjulikkude putukate ja haiguste peletamiseks. See kõik nõuab vaeva ja kannatust; kuni ta sügisel näeb tulu oma tööst. Ilma selleta ta ei saaks midagi, või õige viletsa vilja.

Samuti töötab loodus ise Jumala korralduste põhjal püsivalt ja kannatlikult. Kannatlikkus — on looduse mottoks.

Vihm ja kaste peab mitmel korral niisutama maapinda ja õhku, enne kui vilid võivad valmida. Päike puistab päev-päeva järele oma kuldseid kiiri loodusele, et ta võiks küllalt vajalikul määral osa saada nende mõjust ja jõust. Harilikule silmale nähtamatult kasvab tera; kuid ta kasvab siiski ja on kord saavutanud täie suuruse ja küpsuse. Nii toimub kasvamise ja valmimise protsess töö ja kannatlikkuse tähe all.

Terve meie elutöö ja viljakus on samale reeglile ja seadusele allutatud. Tööd, püsivust ja kannatlikku vastupidavust peab üles näitama iga noor inimene, kui ta tahab elus edasi jõuda ja midagi saavutada. Kõik suured isikud, kes on elus midagi saavutanud, on pidanud peaaegu kõik enne kannatlikult tööd tegema. Nende elulood annavad sellest kujuka tõenduse. S. O. Marden ütleb: „Meie aeg vajab mehi, kellel on jõudu ja püsivust töötada ja oodata, vaatamata sellele, kas maailm neile kiitust jagab või neid välja vilistab.“ Leonardo da Vinci töötas neli aastat Mona Lisa pea maalimise kallal, mis tuli lõpuks täiuslik ja milles peitub kunstniku meelt kõikide aegade jaoks.

„Aastate viisi juba olen läinud päikese tõustes oma äritegevuse juure,“ ütles keegi rikas pankiir, kes oli alanud oma tegevust peaaegu ilma ühegi kapitalita, „ja sageli ei lahkunud ma sealt 15—18 tunni kestel.“

Siin oli tööd ja vastupidavust, mis edasi viisid tegevuses.

Edu elus ei tule tööta. Edutempli uks ei jää avatuks; seda peab oskama avada võtmeaga, mille nimi on töö ja vastupidavus. Väike algus ei tohi hoida kedagi tagasi edasi püüdmast ja lootmast suuremat ja paremat saavutada. Vähe on tulnud geeniusi ja maailmale kasulikke inimesi miljonäride laste seast; talupoegade pojad on tänapäev tähtsamail kohtadel; nad etendavad suurt osa riikide juhtimisel, ärielus, teaduse ja kultuuri arendamisel, vaimuelu tõstmisel ja seltskonna heaolu eest hoolitsemisel.

Töö ja kannatlikkuse tulemused näitavad end varem või hiljem inimese elus. Kuidas töö, nõnda palk; kuidas külv, nõnda lõikus. Paulus ütles: „Ma olen enam tööd teinud kui teised,“ ja ta nägi ka suurest tööst palju vilja.

Kristusest kuulutab Jesaja (53, 11): „Pärast oma hinge vaeva peab ta head näha saama; ta peab saama küll.“ Lunastatud hinged on tema töö ja ohvri vilid igaveseks rõõmuks.

Eluvõitluses ei pea alla andma. Suurim eesmärk on igavene elu ja jumaliku iseloomu kasvatamine selle elu saavutamiseks. See nõuab tööd, eneseleidmist, enesevõitmist, enesesalgamist. Kuid töö enese ja teiste päästmiseks kroonitakse aulise võiduga. Töö ja kannatuse vilid on päästetud elu!

E. Ney.

* * *

Mis õigus on sul pahase ja tusase näoga astuda vastu uuele päevale, mis särades sammub üle mägede ja mida kogu loodus hõisates tervitab? Tema õige ülesanne, mida ta toob sulle ülimalt Issandalt, on järgmine:

Tööta selleks, et elada ja saavutada elu otstarve, et toimida Jumala tahte järele, et muretseda oma hüvangu eest ja olla kasulik kaasinimestele, et võita töös peituv õnnistus endale ja inimkonnale ajalikult ja igavesti.

Siit hakkab varsti saama uut leiba...

Miks on see nii?...

Miks on maailma olukord niisugune nagu ta on? Miks on rahvad üksteise vastu? Miks teevad inimesed kurja?

Idas ja läänes veereb raske vaenuvanker. Kogu maailmas aetakse sõjajuttu. Igal pool sünnitavad inimesed kahjusid ja koledusi. Miks hoolivad inimesed nii vähe elust, kuigi tahavad hästi elada?

Inimesed ei tunne iseennast. Nad on võõrad iseendale. Sokrates vanal ajal pidi rõhutama: Inimene, tunne iseennast! Seda vajadust on ikka ja jälle rõhutanud mõtlejad ja targad. Aga ikka on olnud vähe selle nõude täitjaid. Alati on inimesed eksinud eluseaduste vastu. Ja ega praegugi inimesed tunne iseennast. See ongi praeguse kriitilise olukorra põhjus. Inimene ei tea, miks ta talitab nii või teisiti. Ta vaid elab välja oma tungisid nii kuidas need esile kerkivad, ilma et leiaks tee, kuidas oma tundeid õilistada. Inimene ei oska endaga midagi peale hakata, seepärast on ka tema ihad nii kurjad. Ta soovibki elada õieti, aga ta ei mõtle õieti. Ta teeb seda, mis talle ette juhtub. Ta ahnitseb, ilma et talle seda tarvis oleks. Ta püüab võtta, ilma et tal oleks selleks õigust. Ta lõbutseb, küsimata millised tagajärjed see toob.

Inimesed palju mõteldes siiski vähe mõtlevad. Arendatakse suured teadused. Tehakse tegemist kõige väiksemate pisiasjadega. Õpitakse tundma aine koosseisu ja omadust ning saadakse peaaegu kogu maa-pealsete asjade peremeheks, aga mitte iseenda valitsejaks. Inimene pühendab kogu oma aru välismaailmale. Teadlane on haaratud ainult asjade välisest vormist. Ja tööline teeb tööd ainult selleks, et saada raha. Kuid tõelise täiuse poole püüdmist ei ole kusagil.

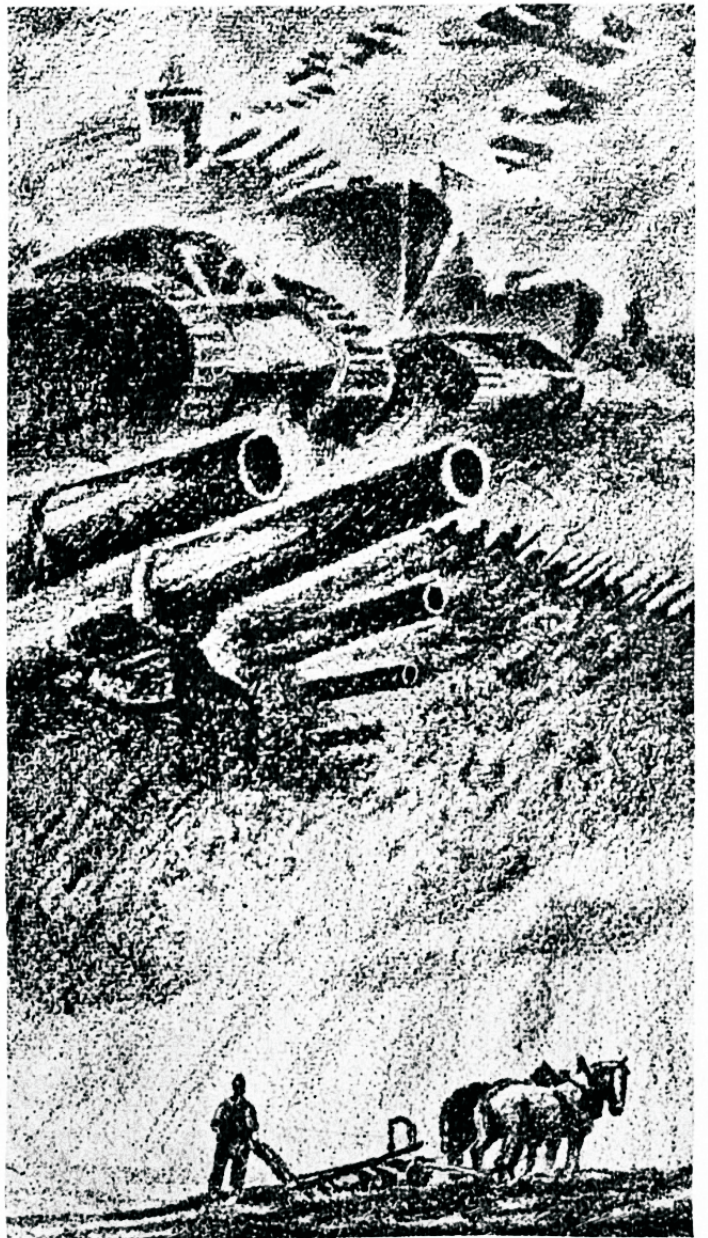
Teaduski on arenenud huupi. Tema edemine on olenenud õnnelikest tingimustest nagu geniaalsete inimeste sünnist ja nende uudishimu suunast. Teaduslike andmete kasutajaid ei virguta koguni mitte soov parandada inimeste olukorda. Ei ole mõtlemist ega kaalumist kuidas elu peaks õieti olema.

Enamikule ei selgu mingi kõrgem tõde, mingi seadus eluks. Selles asjas ei mõelda. Ei tunta kõlbelise elu tähtsust ega panda lootust õiguse võidule.

Inimesed ei panegi tähele mida nad mõtlevad ja kuidas oma isiksuse kujundavad. Nad lasevad endas tõusta halvad kalduvused. Mõtted ladestuvad mõtete peale ja muutuvad jõuks, mis tõrjub tagasi mõistuse

ja paneb end maksma madalates tunnetes ja soovides. Ja „korralik“ inimene äkki ei suuda enam end valitseda ja satub halvale teele. Nii see madal elu areneb ja õnnetused tekivad. Inimene muutub nagu lõhkeaineks, mille plahvatades hävivad väärtused ja hukuvad inimesed.

Inimene annab end juhuse hoole. Kuid selle tagajärg ei ole siiski juhus. Sügaval asuvad hingekihiid kerkivad päevavalgele. Mõtted, mida on arendatud, lähevad täide. Miski ei ole ainult juhus. Kõik allub põhjuse ja tagajärje seadusele. Ka hingeelu kujuneb kindlate seaduste järele. Seaduse rikkumine põhjustab õnnetuse inimesega.

Kujutus tänapäevast.

Alfred Nobel, rootsi tööstur ja leiutaja († 1896), kellele dünaamiidi ja teiste lõhkeainete valmistamine kuhjas määratusuure rikkuse ja ühtlasi valmistas valusa pettumuse. Ta lootsis anda võimsa vahendi looduse kasutamiseks, et lõpetataks sõda ja vägivald, kuid tema lootused ei täitunud. Aimates maailma õnnetust, ta kahetses oma leiutust. Surres määras ta oma suure varanduse n.-n. Nobeli auhinna kapitaliks, mille protsentidest makstakse auhinnad suurimate saavutuste eest teaduse, kirjanduse ja rahuaate edendamises.

Vaat, sellele ei mõelda, seda tõsiasja ei selgitata. Inimesed ei kaalu hinge vajadusi. Ja need ei selgugi enam kui inimene on juba end niivõrd rikkunud.

Inimene on liig iseseisev, et teda saaks õpetada, kui ta on kaldunud kõrvale. Ta läheb isemeelselt edasi. Talle on antud liig suur vabadus elada nii või teisiti, valida head või kurja. Liig suured on tema võimed, kui mitte kasu saata, siis kahju sünnitada. Looma võib taltsutada ja piirides hoida, aga inimest mitte. Inimene ise peaks pidama korda. Tal on võimalik näha, milline suhe on temal kaasinimestega ja mis on üldsusele kasulik, sest ainult korrapärasel keskkonnas on iga üksikolendi elu kindlustatud. Seda kõike aga ei näe inimkonna enamik mitte. Inimesed kiratsevad kõlbelises viletsuses.

Mis praegu on esikohal, see kõik on vaimu surmamiseks. Palju inimesi ei olegi selles seisukorras, et austada korda elus; nad ei suudagi nii mõelda, et õilsalt elada. Läbi nende oma mõtete ei saa tungida ükski jumaliku valguse kiir. Need lõbud, mida maailm harrastab, ei lase inimesel olla vaimne. Need olukorrad halvavad inimese kõrgemad mõtted ja õilsamad tunded.

Paljud ei armasta tööd ega soovi olla kasulikud oma kaasinimestele. Seega nad jäta end ilma tõelistest rõõmudest. Seda kaotust püütakse asendada erutavate lõbudega. Kuid see võib olla ainult inimese oma jõudude arvel. Selle rõõmu eest tuleb tal maksta juba eluhind. Pillatakse raha tühistele asjadele, pühendatakse arukus kahjulikule tegevusele, raisatakse jõud allakiskuvale lõbutsemisele. Ja kui inimene on juba

kord selles seisukorras, siis on tal raske tagasi astuda, vaid tal on tung edasi minna.

Raha, see rikub inimeste meeled. Kujutus sellest, mis võib raha eest saada, kaotab inimese hingelise vabaduse. Temas tekib kahjukartus või saamahimu. Neid rõhutades inimene satub äärmustesse. Ja need on kahjulikud kõrvalekaldumised. Inimestes tekivad mõtted ja soovid, mis ei seisa enam mõistuse tasemel. Ta muutub osavaks ja kavalaks, mille tõukeks on hingejõudude korratus — kirm. On selge, et inimene selles olukorras teeb halba tööd. Ta ei tee seda, mida ta võiks teha. Ta kulutab sinna, kuhu ei peaks kulutama. Inimesed muutuvad üksteisele vägivaldseks. Oma kasu rõhutades inimene muutub talumatuks teistele. Sellest siis tekivad kuriteod ja hävitused. Seda olukorda toetavad ja inimeste seisukorda mõjutavad pimeduse väed...

Kõike seda vastuoksust mõistes, mis maailmas sünnib, kas me ei peaks saama paremateks oma mõtetes. Ärgem rõhuta-gem nii palju egoistlikke mõtteid. Need mõtted on madalad. Aga kõrgemad mõtted teevad tegemist elu põhialustega, kõlbelise korraga ja inimese paremaks saamisega.

Maailmkonda valitseb mõistus. Kõike määrab põhjuslikkuse seadus. Kuna me elame mõistuslikus maailmkonnas, kas meis ei peaks tärkama soov olla selle maailmkonna head kodanikud, kelle mõte on puhas ja tegu loov! Hoidkem selle eest, mis meid võib rikkuda, ja arendagem elutõdede mõtlemisega oma vaimu, mis meid õilistab!

H. Pilt.

Kahe rahva saatuse

Ennustused babüloonlaste ja juutide kohta, mis on täitunud

„Jumalal on oma teed igavesest teada.“ Ap. t. 15, 18.

Piibel, — kes on tema algataja? Lehitse- des piiblit leiame, et see on mitme mehe kir- jatöödest koosnev koguteos. Nii paistab see pealiskaudsele lugejale. Kui aga sellesse süve- neme, siis veendume peagi, et selle sisu ületab inimese vaimu loomingu. Piibel on Jumala raamat. Selle on kirjutanud pühad Jumala me- hed, juhatajad Pühast Vaimust. See sisaldab Jumala mõtteid, mis tehtud loetavaks inime- sele. Seda tõendab Jumal prohvet Osea läbi, üteldes: „Kui mina omast käsuõpetusest neile kirjutan, siis arvatakse seda võõraks asjaks.“ Osea 8, 12. Nii see on Jumala raamat. Ka prohvet Jeesaja kinnitab sama tõde, sõnadega: „Otsige Jehoova raamatu seest.“ Jes. 34, 16. Siin leiduvad mõtted on pärit taevastest kõr- gustest. Selles on veendunud palju nii lihtsure- likke kui õpetlasi. Nii kirjutab prof. F. Bettex piibli kohta:

„Piibel! Tõesti see ei ole harilik raamat! Seda raamatut on põlatud ja vihatud enam kui ühtki teist raamatut ja ometi on ta puutumatu- t alles. Teda on halvaks pandud ja austatud, ülistatud ja surmale mõistetud, ja ta elab siiski. Kuningad, preestrid ja muud võimumehed ei ole tagasi pörganud ühegi vaeva ja kulu eest, et piiblit ära hävitada. Tarkade arvustus on seda ebaõigeks tembeldanud ja teadus ta kõr- vale heitnud, kuid siiski levitatakse seda imes- tamisväärset raamatut sadades keelemurretes ja miljonites eksemplarides üle maailma. Teda loetakse ja temast jutlustatakse kogu maa- keral. Kuulge teie kahtlejad ja arvustajad, kir- jutage üks niisugune raamat nagu see on, siis meie usume teie väiteid.“

Piibilil on üleolev mõju inimese vaimuelule. Kui küsime, kas on selleks tõendusi, et piibel võib vabastada süükoormast rõhutatud inimese ja teha neid õnnelikkudeks, siis seda tõendavad arvutud hulgad minevikust. Ajaloo teated ju- tustavad sellest imelugusid. Uskudes piibli tõ- dedesse ja väesse loobuvad veel praegu paljud maistest hüvedest ja lasevad end ennemini sur- mata kui lahkuvad piiblitõdedele järgimast.

Piibel on ainsam raamat, kust leiame usku- misväärseid teateid inimsoo algusest ja lõpust. Jumal teab rahvaste saatuse ette ära, ja ta on seda neile sagedasti prohvetite läbi teatanud. Prohvetikuulutuse võimet esitatakse piiblis tõendusena selle raamatu jumaliku päritolu

kohta. Nii kirjutab prohvet Jeesaja: „Tooge ette oma riiuasi, ütleb Jehoova, laske ligi tulla oma kõigevägevamad jumalad, ütleb Jakobi kuningas. Kuulutagu nemad seda, mis peab sündima... Kuulutagu nemad meile tulevaid asju. Kuulutagu, mis pä- rast peab tulema, et meie tunneksime, et teie jumalad olete.“ Jes. 41, 20—23.

Seega rõhutab piibel, et tuleviku teadmine kuulub Jumala võimkonda ja et piiblis leidu- vad prohvetikuulutused on tema jumaliku päritolu tõenduseks, ning tema sisu on üleini- lik ja uskumisväärne. Piibel kujutab selgetes joontes paljusid tulevikusündmusi, nagu oleksid need minevikus ja seda õigusega, sest kirjuta- tud on: „Jumalal on oma teed igavesti teada.“ „Ja tema on teinud ühest verest kõik inimsoo kõige maa peal elama ja on määranud aja, mis ta enne on seadnud ja rajad, kus nemad pea- vad elama.“ Ap. t. 15, 18; 17, 26.

Kui loeme Jeesaja, Jeremia ja Esekieli raa- matuid ja paneme tähele kirjeldusi kõikide tol ajal tuntud maade kohta, siis peame otse imestama ettekuulutuste üle, mis väljendatud nende maade kohta. Nii näiteks prohvetid ütlesid selgetes sõnades, et tol ajal oma võimutipul olev Pabüloonia riik ühes tema pealinnaga peab saama ära hävitatud, teda peab unusta- tama ja ta peab jäävalt põrmuks saama. Tule- vad rahvapõlved ei pidanud elama tolle võimsa linna maaalal. „Ja ma läkitan Paabeli vastu võõrad, et nemad teda tuulavad ja tema maa tühjaks teevad... Tehke nooled haljaks, võtke rohkesti kilpe; Jehoova on äratanud Meeda kuningate vaimu, sest tema mõte on Paabeli vastu seda ära rikkuda, sest see on Jehoova kättemaksmine, kättemaksmine tema templi pärast... Vaata ma panen sinu vastu, sa ära- rikkuja mägi, ütleb Jehoova, kes sa rikud kõik maailma ära, ja ma sirutan oma käe sinu vastu, ja veeretan sind kaljude pealt maha ja teen sind ärapõletatud maaks. Ja nemad ei pea su käest võtma ei ühtegi, kivi nurga tarvis, ega ki- vi aluse tarvis, sest sa pead igavesti ära hävitatud olema, ütleb Jehoova.“ Jerem. 51, 2. 11. 25. 26.

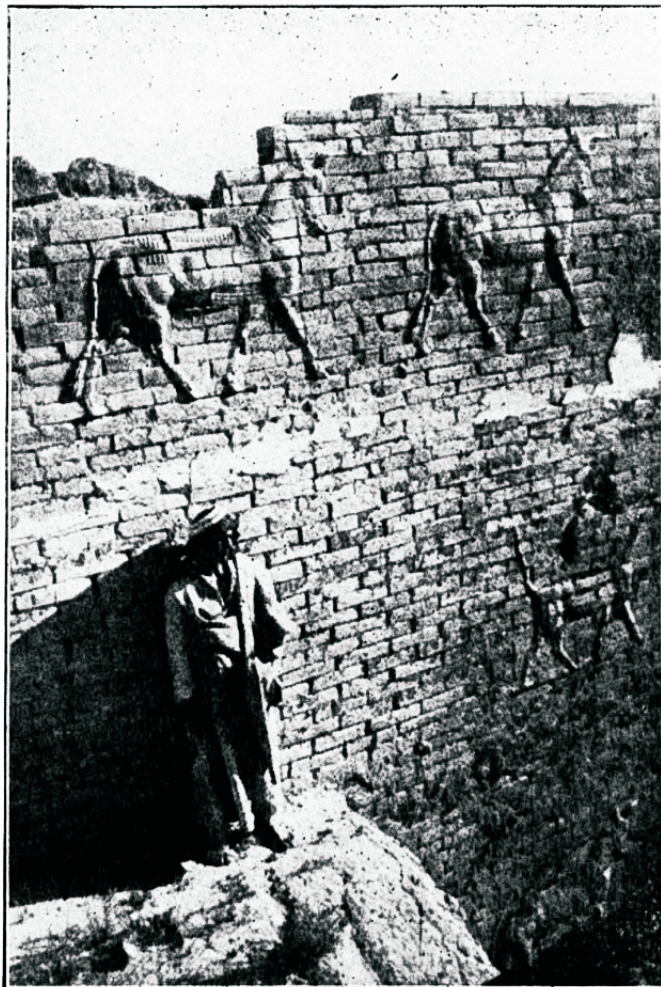
Et see ettekuulutus Paabeli kohta on omal ajal tõdenenud, seda teame kõik aja- loost. Kuid ühes selle ettekuulutusega äratav minu tähelepanu üks teine prohveti väljendus Babüloonia kohta, mis on järgmine: „Seal ei pea ialgi elatama ega ükski sinna jääma ühest põlvest teise; arabia rahvas ei löö mitte

oma telkised sinna üles.“ Jees. 13, 20. Ka prohvet Jeesaja kirjutab Babülooniast tema ilus ja hiilguses, kuulutades ette selle langust. Kuid samal ajal ta kirjutab ka ühest telkides elavast rahvast — araablastest, kes elasid Paabeli linna ümbruses karjapidajatena. Prohvet ütles, et see suur linn muudetakse jäävalt rusudeks, ja et araablased elavad ikka samas paigas edasi. Nad ainult ei ehita üles hävitatud linna hooneid ega ela nende sees. Ka ei asu nad linna varemete lähedalegi, „vaid metskassid peavad seal magama ja nende kojad täis hirmsaid metsalisi olema ja suurispeakulid seal elama ja karused pärdikud seal hüppama.“ Jees. 13, 21.

Kuidas võisid prohvetid teada, et peale Paabeli linna hävinemise elab araabia rahvas kindlasti edasi, aga nad ei löö mitte oma telkised üles Paabeli varemetele? Meie võime seda ükskõik kuidas seletada püüda, aga üks on kindel, et Jeesaja ettekuulutus Paabeli kohta on kuni tänaseni tõeks jäänud. Paabel on veel praegu varemetes ja kaetud liivalagendike all. Ka mitmed teised linnad, nii kui Niineve, Tiirus, Assüüria ja teised on täna varemetes nii nagu nende kohta on ette kuulutatud.

Piibel jutustab meile ka teiste rahvaste saatusest. Nii näiteks Mooses kuulutas omal ajal ette Iisraeli rahva saatuse, ja seda väga tumedates värvides. Raskemat saatust on vaevalt ükski teine rahvas läbi elanud, kui juudid. Kui Mooses seda kirjutas, siis oli Iisrael alles võimas rahvas, kelle ees värisesid kõik teised rahvad. Jumal avaldas nähtavate imede läbi end nende seas ja see avaldas teistele rahvastele võimsat mõju. Kuid Mooses kuulutas juuti-

Babüloonia varemete osa — sein toredate loomakujudega.

dele ette raske saatuse, mis alles umbes 1500 aastat hiljem tõdenema hakkas.

Iisraeli kui rahva heaolu olenes sõnakuulmisest Jumalale. Kui nad aga Jumala tõe maha jätavad, siis pidi neid tabama sõnakuulmatuse palk. Iisraeli rahvas pidi kaotama oma iseseisvuse. Nii loeme selle kohta: „Ja Jehoova teeb, et sind maha lüüakse su vaenlaste ette; ühte teed tuleid sa välja nende vastu, aga seitsmel teel pead sa nende eest põgenema, ja sind vintstatakse mööda kõiki maailma kuningriikide.“ 5. Moos. 28, 25.

Vanaaja hiilgava linna Babüloonia varemed, mida praegu kõrvelivast välja kaevatakse.

Rooma raudne võim hävitas esimesena juutide iseseisvuse. Moosese ettekuulutuse järele nad pidid võitluses Jeruusalemma pärast elama läbi raskeid aegu. Nii loeme selle kohta: „Aga see peab sündima, kui sa Jehoova oma Jumala sõna ei kuule... et siis su peale peavad tule-

Saades paremad mõtted...

„Ühel inimesel oli kaks poega. Ja noorem neist ütles isa vastu: „Isa, anna mulle oma vara, mis minu osaks tuleb.“ Ja ta jagas neile vara. Ja ei mitte kaua pärast seda aega kogus noorem poeg kõik kokku ja läks ära kaugele maale, ja seal pillas ta oma vara ära ja elas õnnetumas elus. Aga kui ta kõik sai ära hakanud, tuli sinna maale kange nälg, ja tühi hakkas tema kätte tulema. Ja ta läks ja oli ühe kodaniku juures seal maal, ja see läkitas teda oma sigu hoidma. Ja ta püüdis oma kõhtu täita tühjast lestadest, mis sead sõid, ja ükski ei annud temale.

Aga kui ta paremad mõtted saanud, ütles ta: „Mitu palgalist on mu isal, kellel leiba küll, aga mina lähen hukka nälja pärast? Ma tahan kätte võtta ja oma isa juure minna, ja temale öelda: Isa, ma olen pattu teinud taeva ja maa vastu ja sinu ees, ja mina ei ole enam väärt, et mind su pojaks hüütakse...“

ma kõik need äravandumised ja saavad sind kätte... Ja ta (vaenlane) teeb sulle kitsast kõigis su värvais, kuni su kõrged ja kindlad müürid maha tulevad, mille peale sa loodad kõigel omal maal... Ja sina sööd oma ihu sugu, oma poegade ja tütarde liha, keda Jehoova su Jumal sulle annud, siis kui linn kinni ja ahastus käes on, kui vaenlane sind ahastab.“ Moos. 28, 49—57. Seda kõik pidid juudid Jeruusalemma piiramise ajal läbi elama, kui Rooma sõjavägi linna ümbritses. Ajaloolane Josefus kirjutab noil aegadel juutide läbielust õudseid lugusid.

Ka pärast Jeruusalemma hävimist ei pidanud juutide käsi hästi käima. Ettekuulutuses nende saatusest on kirjutatud edasi: „Ja sa pead ehmatuseks ja tähenduseks ja naerujutuks olema kõige rahva seas, kuhu Jehoova sind viib. Ja nende rahva seas sa ei saa hingata, ei olegi hingamise aset sinu jalatallal. Ja Jehoova pillab sind laiali kõige rahva sekka ühest maa otsast teise.“ „Ja sinu elu on sinu kohal kui üles poodud, ja sa värised ööd ja päevad ja ei ole julge oma elu peale.“ Salmid 64—66.

See ettekuulutus on täpselt tõdenenud. Juutidel pole kodumaad ega templit, vaid nad elavad laiali kogu maailmas. Pole ainustki riiki, kus ei oleks juute. Ja kui raske elu neil mõnel maal on, sellest loeme sagedasti ajalehtedest. Tõesti Jumala prohvetlik sõna on täpselt tõdenenud.

Ja ta võttis kätte ja läks oma isa juure. Aga kui ta veel kaugel ära oli, nägi teda tema isa, ja temal sai hale meel, ja ta jooksis ja hakkas tema ümber kaela ja andis temale suud.

Ja isa ütles oma sulastele: „Tooge kõige kallim kuub ja pange tema selga, ja andke temale sõrmus sõrme ja kingad jalga, ja tooge ja tapke nuumvasikas, ja söögem ja joogem ja olgem rõõmsad, sest seesinane mu poeg oli surnud ja on jälle elavaks saanud, tema oli kadunud ja on jälle leitud.“ Luuka 15, 11—24.

*

Isamaja tõkked olid noorema poja ära tüüdanud. Ta uskus, et tema vabadust piiratakse. Oma isa armastusest ja hoolitsusest sai ta valesti aru ja ta otsustas järgneda oma ihadele.

See noormees ei tunne mingisugust kohustust isa vastu ega avalda talle tänu. Sellegi pärast nõuab ta lapse eesõigust — osa oma isa

Juutide probleem on praegu üks seni lahendamatu küsimusi. Seda loodeti kord lahendada juutide asustamisega Palestiinas, kuid praegu näib ka see võimatuks osutuvat. Palestiina on juutidele kitsas. Juutide seisukorda maailmas selgitas hiljuti Prantsusmaal peetud kongress maapagulastele püsivama ulualuse muretsemise otstarbel. Kongressist võttis osa ligi 30 riigi esindajad. Kongressil piirduti vaid Saksa ja Austria juudi põgenike küsimuse arutamiselega. Konstateeriti, et juutide massiline paigutamine praegusel ajal osutub võimatuks. Teatavat erutust sünnitas Briti esindaja lord Wintertoni kinnitus, et Inglise valitsuse arvates ei saa juutide sisserändamine Palestiinasse osutuda piiramatuks, vaid seda tuleb koguni vähendada. 1920. aastast saadik on rännanud Palestiinasse 300.000 juuti, missuguses arves on 1933. aastast saadik Saksast välja rännanud 40.000 juuti. Praegu valitseva olukorra juures ei tule Palestiina väljarändamis-maana üldse arvesse.

Seega tõendatakse teadmatult rahvaste saatuse kujunemises piibli ettekuulutuste tõdenemist. Kõik on maailmas muutlik ja ebakindel, ainult Jumala sõna seisab kindla tuletornina keset rahvastemerde ja Issand ütleb: „Vaadake minu poole ja laske endid ära päästa kõige maailma otste rahvas... Ja kuni teie vanaks saate, olen mina seesama, ja kuni teie halliks lähete, tahan mina teid kanda.“ Jee. 45, 22; 46, 4.

M. B.

varandusest. Ta tahab peale isa surma temale langeva pärandusosa nüüd kätte saada. Ta mõtleb ainult silmapilgu lõbule ega muretse tuleviku eest.

Kui ta oma osa on kätte saanud, jätab ta isamaja maha ja läheb ära kaugele maale. Kuna ta omab raha külluses ja võib teha, mis temale meeldib, siis meelstab ta ennast mõttega, et tema südamesoov on nüüd täidetud. Ei ole kedagi, kes ütleks: „Ära tee seda, see on sulle kahjulik.“ või: „Tee seda, sest see on õige.“ Sõbrad aitavad teda langeda ikka sügavamale ja ta pillab oma vara ära.

Piibel ütleb teatud inimestest: „Kui nemad arvasid endid targad olevat, on nemad jõledaks saanud,“ ja see on ka noormehe kogemus tähendamissõnas. Isa käest nõutud varanduse pillab ta. Hävitab oma jõu. Elu kallimad aastad, vaimujõud, nooruse hiilgavad lootused — kõik need hävinevad kirgede tulest.

Maale tuleb näljahäda, ja puudus ulatab ka noormeheni. Viimses hädas leiab ta ühe selle maa kodaniku, kes teda saadab väljale sigu hoidma. Noormees, kes oli kiidelnud oma vabadusega, leiab end nüüd orjana. Ta on kõige rängemas orjuses — „tema patu kõitega peetakse teda kinni“. Hiilgus ja sära, mis teda ahvatles, on kadunud. Ta tunneb oma ahelate raskust. Tühjal, näljahädast vallutatud maal istub ta paljal maapinnal; ainsateks seltsilisteks on tal sead. Nälja sunnil püüab ta end toita lestadest, millega söödeti sigu. Lõbusatest sõpradest ja seltsilistest, kes teda rikkuse päevil hulgana ümbritsesid ja tema kulul prassisid, ei ole

seal ühtegi, kes teda toetaks. Kus on nüüd prassimisest ammutatud rõõm? Sel ajal kui ta oma südametunnistust vaigistas ja oma tundeid uimastas, pidas ta end õnnelikuks; aga nüüd, ilma varata, kustumatu näljaga, alandatud uhkusega ja kõlblise langusega on tema tahe nõrgenenud ja kustunud ja tema kõrgemad ning õilsamad tunded näivad olevat hävinenud. Ta on viletsam kõigist surelikkudest.

Siin esitatakse näide patuse olukorrast! Omaenese „mina“ rahulduste ja lõbude peale mõtleja patune soovib lahus olla Jumalast. Tänamatu pojana nõuab ta häid andeid, nagu oleks tal nende peale õigus. Ta võtab neid enesestmõistetava asjana, ei ole tänulik ega tasu neid armastustööga. Nagu Kain põgenes Jumala palge eest kodu otsima, nagu ärakadunud poeg läks kaugele maale, nõnda otsivad patused oma õnne Jumala unustamises.

Ükskõik missugune ka on väline ilme, siis on ometi iga elu, mille keskpunktiks on „mina“, ära raisatud. Kes püüab elada Jumalast lahutatult, see on pillaja. Ta hävitab kallid aastad, raiskab vaimujõu, südame ja hinge, ja määrab enese igavesele hukatusele. Inimene, ks lahkub Jumalast, et teenida iseennast, muutub mammona orjaks. Hing alandatakse ilmalikuks, loomalikuks tööks. See on oma „mina“ orjamise lõpp.

Kui oled valinud sarnase elu, siis tead sa, et maksad raha millegi eest, mis ei ole leib, ja teed tööd, millest sa kõhtu täis ei saa. Sulle tulevad ajad, millal tunned oma väärtusetust. Tunned oma viletsust ja hüüad meeletult:

„Oh mind viletsat inimest! Kes päästab mind sellisena surma ihust?“ Prohveti sõnades avaldub üldine tõde: „Ära neetud on mees, kes loodab inimese peale ja paneb liha oma käevarrele ja lahkub Jehoovast ära oma südamega. Tema on kui kanarbik nõmmel ega saa mitte näha, kui hea tuleb. Ta elab põudsete paikade sees kõrves, ühe paha nõmme maa peal, kus ükski ei ela.“ Jumal „laseb oma päikest tõusta kurjade ja heade üle, ja laseb oma vihma sadada õigete ja ülekohtuste peale“. Inimeste võimuses on end päikese- ja vihma eest kõrvale hoida. Nii võime ka meie, kuigi meile paistab õigluse päike ja meie kõikide jaoks

Pannakse kokku see, mis loodus on annud.

voolavad rikkalikud õnnistuse jõed, olla kui kõrves, kui meie lahkume Jumalast.

Jumala armastus igatseb ikka veel selle järele, kes temast on eemale läinud, ja ta ei jäta midagi proovimata, et teda tagasi tuua isamajja. Ärakadunud poeg oma viletsuses sai paremad mõtted. Eksitav vaim, millega teda saatana köitis, oli murtud. Ta nägi ära, et tema kannatus oli tema oma rumaluse tagajärg, ja ta ütles: „Mitu palgalist on minu isal, kel leiba küll on, aga mina lähen hukka nälja pärast! Ma tahan kätte võtta ja oma isa juurde minna.“ Nii vilets kui kadunud poeg ka oli, leidis ta siiski lootuse selles kindlas usus, et tema isa teda armastab. See armastus tõmbas teda koju poole. Nõnda on ka Jumala armastuse kindlustus see, mis patust õhutab Jumala juurde tagasi pöörama. „Eks sa tea, et Jumala heldus sind meelearandusele saadab?“ Kuldne ahel — jumaliku armastus kaastunne ja halastus pannakse igale hädaohus olevale hingele ümber. Jumal ütleb: „Ma olen sind igavese armastusega armastanud, seepärast olen ma sind heldusega tõmmanud.“

Poeg otsustab oma süü üles tunnistada. Ta tahab minna isa juurde ja temale öelda: „Isa, ma olen pattu teinud taeva vastu ja sinu ees, mina ei ole enam väärt, et mind sinu pojaks hüütaks.“

Noormees pöörab seakarjale ja lestadele selja ja juhib oma sammud koju poole. Nõrkusest värisedes ja näljast piinatult rühub ta vaevaliselt edasi. Ta ei saa oma räbalaid varjata, aga viletsus on võitnud uhkuse ja ta ruttab edasi, et paluda sulase kohta seal, kus ta kord kasutas lapseõigusi.

Kui rõõmus, muretu noormees isamajast lahkus, puudus tal arusaamine valust ja igatsusest, mis jäid isa südamesse. Kui ta oma metsikute kaaslastega prassis, ei mõelnud ta varjule, mis oli katnud isamaja. Ja nüüd, väsinute ja raskete sammudega koduteed kõndides, ei tea ta, et keegi ootab tema tagasitulekut. „Aga kui ta veel kaugel ära oli, nägi teda tema isa.“ Armastusel on terav silm. Isegi aastaid kestnud patuelust põhjustatud moonutus ei jõua varjata poega isa silmist. „Temal sai hale meel ja ta jooksis ja hakkas temale ümber kaela.“

Isa ei taha, et tema poja armetuse üle naerakse. Ta võtab laia mantli oma õlgadelt ja annab selle oma ärakurnatud pojale. Noormees aga avaldab oma kahetseva tunnistuse: „Isa, ma olen pattu teinud taeva vastu ja sinu ees, ja ei ole enam väärt, et mind sinu pojaks hüütaksel!“ Tugevalt tema ümbert kinni hoides viib isa ta koju. Talle ei anta võimalust palgalise koha palumiseks. Ta on poeg, keda peab aus-

tama kõige paremaga, mis võib pakkuda isamaja, kellele peavad tähelepanu ja lugupidamist avaldama teenijad mehed ja naised.

Oma rahututes noorusaastates pidas ärakadunud poeg isa valjuks ja kõvaks. Kui hoopis teiseks on muutunud nüüd tema vaade! Nõnda peavad ka saatana poolt eksitatud hinged Jumalat kõvaks ja valjuks. Nad mõtlevad, et ta neid tähele paneb vaid karistamiseks ja needmiseks. Tema käskudele vaatavad nad kui inimese õnne aheldajale, nagu koormavale ikkele, mille eest nad meeleldi tahaksid põgeneda. Inimene aga, kelle silmi on avanud Kristuse armastus, tunneb Jumalas lõpmatut halastust. Temale ei ilmu Jumal kui vägivaldne ja kõvasüdamlik olevus, vaid kui isa, kes igatseb kaisutada kahetsejat poega.

Tähendamissõnas ei heideta ärakadunud pojale ette tema halbu elukombeid. Poeg tunneb, et minevik on andestatud, unustatud ja igavesti kustutatud. Nõnda ütleb ka Jumal patusele: „Ma kaotan su üleastumised kui paksu pilve ja sinu patud kui raske pilve.“ „Ma tahan nende ülekohtu andeks anda, ja ei taha mitte enam nende patu peale mõelda.“ „Õel jätku oma viisid maha, ja kes nurjatu, oma mõtted, ja pööraku Jehoova poole, siis halastab ta tema peale, ja meie Jumala poole, sest ta annab väga palju andeks.“

Missugune tõendus Jumala heast tahtest kahetsevat patust vastu võtta. Kas oled sina, armas lugeja, oma tee ära valinud? Oled sa eemaldunud Jumalast? Kas oled katsumatud end löbustada üleastumise viljadest ja oled leidnud, et need muutusid sinu huultel tuhaks? Ja nüüd, kus sinu varandus on pillatud, sinu elusihid nurjunud ja lootusetult kadunud, istud sa ükski ja mahajäetult? Nüüd kuuled sa seda häält, mis juba ammu kõneles sinu südamele, mida sa aga ei tahtnud kuulda, selgelt ja kuuldavalt ülevalt: „Tõuske üles ja minge ära, sest see maa ei ole hingamise ase; roojuse pärast võtab see teid ära rikkuda ja seda kibeda ärarikkumisega.“ Pööra tagasi oma isa kotta! Ta kutsub sind ja ütleb: „Pööra mu poole, sest ma olen sind lunastanud.“

Tõuse üles ja mine oma Isa juurde. Ta tuleb sulle vastu, kui sa alles kaugel oled. Kui sa ka ainult ühe sammu astud, et temale läheneda kahetsuses ja meelearanduses, ruttab ta sulle vastu ja võtab sinu ümbert kinni igavese armastuse kätega. Tema kõrv on avatud kahetsusvalmi hinge hüüdele.

„Kui sa võtad minu teede peal käia,“ ütleb Issand, „siis tahan ma sulle saatjaid anda nende seltsist, kes siin seisavad,“ — nimelt pühadest inglitest, kes ümbritsevad tema trooni.

E. G. V.

Mis on pärast surma?

Põrgu on igaveste piinade paik — nii usuvad paljud.

Itaalia kirjanik Dante kirjeldab „Jumalikus komöödias“ äraeetute paiga tekkimist: „Sinna, kus on kõige sügavam, maakerakeskpunkti, sinna kandis teda patu raskus, sinna on asetatud Lutsiver, see õel olevus, kes on kord taevas olnud nii ilus.“

See ei ole mitte üksnes kirjanduslik fraas, et saatan siis, kui ta taevast välja heideti, tekitas põrgu, vaid see on ka paljudele usuküsimuseks.

Kuidas aga esitab õieti Pühakiri põrgut?

Loomise kirjeldus Pühakirjas lõpeb sõnaga: „Ja Jumal vaatas kõige selle peale, mis ta oli teinud, ja vaata, see oli väga hea.“ Selles teates ei ole midagi nimetatud põrgu, piinapaiga, valmistamisest tulevaste patuste jaoks. Võidaks ütelda, et saatan oma langusega tekitas selle.

Inimese elu on kui vari...

Kuid tema langus ja väljaheitmine taevast oli ju enne maakera loomist, sest mõni aeg hiljem — aega ei ole teada antud — ta tekitas esimese inimpaari.

Piibli algkeeles on neli erineva tähendusega sõna, mis on vahest tõlgitud sõnaga põrgu; need on: sheol, hades, tartarus, gehenna. Niisiis eestikeelsel sõnal põrgul on neli tähendust, ja seega vastava kirjakoha mõistmiseks tuleb arvestada algkeele sõnaga.

Kuhu lähevad need, kes surevad?

Sheol ja hades. Sheol on heebreakeelne sõna Vanas Testamendis ning tähendab hauda ehk matusepaika. Sõna hades on Uue Testamendi kreeka keelses tekstis surnute paiga tähistamiseks.

Nüüd küsime, milline teadmine on olnud ja millise seletuse on annud Jumala sulased olukorra kohta pärast surma? Nende selged, tabavad seletused ei ole mitte inimese mõeldused, vaid Jumala ilmutused. Jumala sulaste tunnistused on kirja pandud Vana ja Uue Testamendi kirjades. Nemad üksnes annavad õige seletuse sealpoolse kohta.

Püha Vaimu juhtimisel on üles kirjutatud vaga Anna, prohvet Samueli ema, sõnad. Tänuohvrit tuues ta kiitis Jumalat ning ütles: „Jehova suretab ja teeb elavaks, viib alla hauda (sheol) ja toob jälle üles.“ 1. Saam. 2, 6. Siin on sheol tõlgitud eesti keele õiges tähenduses — haud, surnuhaud.

Kui Hiskia eksis ja temale kuulutati surma, siis ta ütles: „Et mu päevad lõpevad, lähen ma haua (sheol) väravaist sisse, ma saan lahti aastaist, mis mul alles oleksid olnud elada.“ Jes. 38, 10. Jakob ütles: „Küll ma lähen leinates oma poja juure hauda (sheol).“ 1. Moos. 37, 35.

Taavet, keda Kristus tihti nimetab Jumala prohvetiks, selgitab surnute aset. Ta ütleb: „Jehoova! sa oled mind elus pidanud, et ma pole mitte alla läinud auku (haud, sheol).“ Laul. 30, 4.

Haud on esialgne surnute ase. „Neid pannakse põrgusse (sheol, haud) kui pudulojuksed, surm sööb neid ära... Aga Jumal võtab mu hinge lunastada põrgu (sheol) käest (äratab üles), sest ta võtab mind vastu.“ Laul 49, 15.

Haud on rahulik paik. „Ehk ma ootan, siis on haud (sheol) ometi minu koda; pimedusse olen ma oma aseme teinud. Ma hüüan hauda: sa oled minu isa. Ja usse hüüan ma oma emaks ja oma õeks. Kus on nüüd minu lootus, ja kes saab minu lootust näha? See läheb hauda (sheol)

poomade taha alla, kui mul hoopis põrmus rahu on.“ Iob 17, 13—16. Taavet ütleb veel: „Kui Jehoova ei oleks mul abiks olnud, siis oleks mu hing pea maha heitnud sinna vaiksesse paika.“ Laul 94, 17. Salomon ütleb: „Hauas (sheol), kuhu sa lähed, ei ole ühtegi tegemist ega mõtlemist, ei tundmist ega tarkust.“ Kog. 9, 10. Rahus puhkavad ka lahingus langenud, kes „oma sõjariistadega alla läinud põrgusse (sheol), ja nende mõõgad on nende pea alla pandud.“ Es-32, 27.

Surnud hauas ei ole kätte saanud oma tegude palka, ei õndsust ega nuhtlust. Iob soovib olla hauas varjul Jumala viha eest. „Oh, et sa mind surnute paika (sheol) tallele paneksid.“ Iob. 14, 13. „Õelad lähevad tagasi surmavalda (sheol); kõik paganad, kes Jumala ära unustanud.“ Laul 9, 18.

Võime ka mõista Jesaja kirjakohta, ptk. 14, s. 1—11. Paabeli kuningas, kes Iisraeli raskesti vaevas, kelle võimsuse tõttu leidsid tuhanded surma ja varisesid hauda, sureb viimati ise. Suur hädaoht vaibub ning kõik tunnevad kergendust ja rõõmu. Jesaja tarvitab meeolude kirjeldamisel piltlikku kõnet. Liibanoni seedrid ütlevad: „Sellest ajast kui sina maas oled, ei tule ükski meie peale, kes maha raiub.“ Ja surnute paik (sheol) on liikumas, rahvaste kuningad tõusevad üles ja ütlevad temale: „Sina oled ka nii nõdraks kui meie, meie sarnaseks saanud. Su kõrkus on maha lükatud põrgusse (s. t. sa oled hauda pandud).“

On selge, et surnutel hauas ei ole elu ega nad saa kokku üksteisega; nad puhkavad rahulikult põrmus. „Need, kes elus, teavad, et nad peavad surema, aga surnud, ei need tea midagi.“ Kog. 9, 5.

Teame, et Kristus pandi hauda ja tõusis kolmandal päeval hauast. Patmose saarel ilmus ta Johannesele ja ütles: „Mis sa näed, seda kirjuta raamatusse... Ära kardada, mina olen esimene ja viimne, ja elav, ja olin surnud, ja vaata, ma elan igavesti igaveseks ajaks. ja minu käes on põrgu (hades'e haa) ja surma võtmed“ Ilm. 1, 10—18.

Troostirikkalt kõlavad Önnistegija sõnad, mis ta ütles Peetrusele: „Seesinase kalju peale tahan ma ehitada oma koguduse, ja põrgu (hades'e, haa) väravad ei pea seda mitte ära võitma.“ Mat. 16, 18. Sest kord saab olema lunastatute võiduhüüe: „Surm, kus on sinu astel, ja põrgu haud (hades), kus on sinu võimust!“ 1. Kor. 15, 55. „Ja meri andis surnud, ja surm ja põrgu haud (hades) andsid surnud.“ Ilm. 20, 13.

Seega haud, surmavald, põrgu tähistab paika, kus asuvad surnud, ükskõik kuidas nad maetud ning põrmuks muutunud, kust nad kord tuleva-

sel kohtupäeval üles äratatakse, õiged igaveseks eluks ja õelad hukkasaamiseks.

Ükskord on kohus.

Tartarus. Nagu hades nii ka tartarus on kreekakeelne sõna, Tartarus tähendab allmaailma pimeduseriiki, neetud hingede paika. Muidugi Pühakiri ei tee tegemist mütoloogilise allmaailmaga, vaid seda sõna tarvitatakse selle seisukorra tähistamiseks, milles oli maakera esimeses loomisastmes, kui „maa oli tühi ja paljas ja pimedus oli sügavuse peal.“

Apostel Peetrus kirjeldab langenud inglite saatust: „Sest kui Jumal inglitele, kes pattu teinud, armu ei annud, vaid on neid pimeduse ahelatega põrgusse (tartarus'e, maakera peale, mis oli alles pimeduse sügavuses) lükanud ja ära annud, et neid kohtupäevani kinni peetakse.“ 2. Peetr. 2, 4. Seda kinnitabki veel teine kirjakoht: „Ja suur lendav madu, vana madu, keda hüütakse kuradiks ja saatanaks, kes kõik maailmamaad eksitab, teda heideti maa peale ja tema inglid heideti maha temaga.“ Ilm. 12, 9.

Saatan ja tema poolehoidjad inglid jäid peatama maa peale. Maa oli siis veel pimeduse sügavuses. Pärast loodi päike ja inimene. Saatan eksitas inimese ja muutus nii peaaegu selle maailma vürstiks. Pühakiri ei nimeta teda ka mitte allmaailma vürstiks, vaid „selle maailma vürstiks.“ Kokku võttes võime märkida, et praegu ei ole surnutel elu sealpool hauda, ei ole maa sügavuses surnute piinapaika — põrgut.

Meie maakera ise on saanud kurjade vaimude eluasemeks. Siin valitseb patt ja ülekohus. Seega meie maa on patu pimeduse sügavus — tartarus, põrgu. Kuid põrgutuli ei põle veel.

Nagu lugesime, langenud inglid hoitakse kohtupäevani. Nad on teadlikud sellest kohtust. Evangelist Matteus kirjutab sellest. „Ja kui tema (Jeesus) sai teinepoole järve, Kergesea rahva juure, tuli tema juure kaks kurjast vaimust vaevatud, kes kisendasid ja ütlesid: „Jeesus, Jumala Poeg, mis meil on sinuga tegemist? Oled sa tulnud meid enneaegu vaevama?“ Mat. 8, 28, 29. Isegi saatan teab, et temal on pisut aega. Ilm. 12.

Issand on ette võtnud teha tulega lõpp kõigele kurjusele. Prohvet Malakia kuulutab: „Sest vaata, päev tuleb, mis põleb kui ahi, ja kõik uhked, ja kõik, kes õelat tööd teevad, peavad olema kui kõrs; ja päev, mis tuleb, kõrvetab neid ära kui tuleleek, ütleb vägede Jehoova, ja ei jäta neile juurt ega oksa.“ Mal. 3, 19.

Apostel räägib ühest läbikatsumisetulest: „Sest teist alust ei või ükski seada kui aga see, mis ju seatud on, see on Jeesus Kristus. Aga kui keegi sellesinase aluse peale ehitab kulda, hõ-

bedat, kalleid kive, puid, heina, kõrt, siis peab igaühe töö avalikuks saama, sest (katsumise) päev peab seda seletama, sest tule läbi peab see ilmuma, ja tuli peab läbi katsuma igaühe tööd, missugune see on. Kui kellegi töö jääb, mis ta selle peale ehitanud, siis peab ta palga saama. Kui kellegi töö ära põleb, siis saab ta sellest kahju; aga tema ise pääseb, siiski nõnda kui tule läbi.“ 1. Kor. 3, 11—15.

Need sõnad võetakse tihti puhastustule põhjenduseks. Ometi Pühakiri ei räägi puhastustulest, millest inimesel pärast surma tuleks läbi käia. Kui inimene on uskunud pattude andeksandmist Jeesuse Kristuse ohvri tõttu, on patud üles tunnistanud ning hoidub pattu tegemast, siis ei tule temal enam tuua mingit lunahinda oma pattude eest, sest tema patud on täiesti andeks antud. Ebr. 10, 14—18. Taevane kohus mõistab õige kohtu selle järele, mis me oleme elus teinud. Surma puhul jääb otsustatuks, kas inimene oma elus on olnud oma Lunastaja poolt või vastu. Pärast surma ei saa keegi enam oma asja heaks teha. See pole Pühakirja õpetus, et õelad peavad puhastustulest ainult läbi käima, seal oma süü lunastama ja kord õndsate riiki üle tulema. „Me peame kõik avalikuks saama Kristuse järje ees, et igaüks peab saama seda mõõda kuis tema on ihust teinud, olgu see hea või kuri.“ 2. Kor. 5, 10.

Jumala kohtupäev tuleb pärast igavese evangeeliumi kuulutamist maailmale. Selle kuulutusega on manitsetud uskuma taeva ja maa loojat ning kummardama teda tões ja vaimus. Ilm. 14. 6. 7. Kohtupäev ei tule mitte ette teatamatt, aga see saab siiski olema enamale jaole üllatuseks, sest nad pole seda uskunud.

Jumal hoiatab, et igavesest seadusest ei tohi üle astuda. „Ja kolmas ingel käis nende (eelmist) järel ja ütles suure häälega: „Kui keegi metsalist ja tema kaju kummardab ja võtab tema märgi oma otsa ette või oma käe peale, seesama peab ka Jumala kange viha viinast jooma, mis on segamata valatud tema vihakarikasse, ja teda peab tules ja väävlis vaevatama... ja nende valusuits tõuseb üles igavesti igaveseks ajaks.“ Ilm. 14, 9—11.

„Sest kui meie meelega pattu teeme pärast seda, kui oleme saanud tõetundmise, siis ei jää enam ohvrit üle pattude eest, vaid üks hirmuskohtu ja tulise viha päev, mis vastupanijad peab ära sööma... Hirmus on elava Jumala kätte langeda.“ Ebr. 10, 26—31.

„Ja nende valusuits tõuseb üles igavesti igaveseks ajaks.“ See näib tähendavat tõelise põrgu, igavese piina ja kustutamata tule peale. Ometi Paulus kirjutab, et Jumala tuli sööb ära vastupanijad. Niisiis see ei ole igavene piin!

Kui Issand kord lahutab õiged ülekohtustest, siis ta ütleb viimastele: „Minge ära minust, teie, äraneetud, igavesse tulle, mis on valmistatud kuradile ja tema inglitele. Ja needsinased lähevad igavesse valusse, aga õiged igavesse ellu.“ Mat. 25, 41. 46.

Kas võib teha järelduse, et kui elu kestab igavesti, siis ka igavene piin on ilma lõputa. See on loogiline mõelda. Me küsime siiski: Kas siis tõesti õelaid igavesti põletatakse ja nad siiski ei põle ära? Mis on patu palk? Millise palga saab patune? „Surm on patu palk.“ Rooma 6, 23.

Ristija Johannes on Jumalast kutsutud Õn-
nistegija tuleku ettekuulutajaks. Palju rahvast tuli tema juure, parandas meelt ja uskus kuulutust. Ta rääkis: „Ma ristin teid küll veega, aga kes pärast tuleb, see on vägemam mind... see peab teid ristima Püha Vaimu ja tulega. Visklabidas on temal käes, ja ta võtab oma rehealust pühkida ja oma nisud aita kokku panna, aga aganad võtab ta kustutamatu tulega ära põletada.“ Mat. 3, 11. 12.

Johannes räägib selget keelt. Tema eelkäija, prohvet Malakia, räägib samuti õelate karistusest. Mal. 3, 19. Saatan, tema inglid ja kõik õelad saavad hukka otsekui juured ja kõrred. Siis läheb täide see sõna, mida tihti valesti mõistetakse: „Nende uss ei sure mitte ära, ja nende tuli ei kustu mitte ära, ja nemad peavad kõigile lihale üks jätk asi olema.“ Jes. 66, 24.

Mis mõttes ei sure nende uss ega kustu nende tuli, kes peavad kandma oma patupalga?

Gehenna. Peame silmas pidama, et kreeka-keelses algtekstis on nimetatud õelate hukkamispaik — gehenna. See sõna on tuletatud heebreakeelsest sõnast ge-ben-hinnom, s. t. Hinnomi poja org.

Juuda rahvas oli kord madalasse langenud. Hinnomi orus (Jeruusalemma lähedal) teeniti ebajumalat Moolokit ja ohverdati oma lapsi. Prohvet Jeremia kaebab: „Sest Juuda lapsed on kurja teinud minu nähes, ütleb Jehoova, nemad on pannud oma läilad asjad sinna kotta, mille peale on pandud minu nimi, et nemad seda roojaseks teevad, ja on ehitanud Toveti kõrged paigad, mis Hinnomi orus, et nemad oma pojad ja tütreid tulega ära põletavad.“ Jer. 7, 30. 31. Vaga kuningas Joosia viis läbi uuenduse rahva elus. Ta muutis selle oru, kus Moolokit teeniti, prügi-paigaks, kuhu heideti kõik jäätised, ka surnud loomad ja hukatud kurjategijad. Mida tuli ei põletanud seda sõid ussid. Ei kustunud tuli ega kadunud ussid.

Kristus võttis Hinnomi oruseisukorrast võrdluse patuste saatuse kohta. (Jes. 66, 24.) Kolm korda nimetab ta, et nende uss ei sure ega tuli kustu. Mark. 9, 43—48. Kustutamatu

tuli ja surematu usson sümbol igavesele hukkumisele, mitte igavesele piinale.

Jeremia, kes noomis rahvast Jumala seadustest üleastumise pärast, ütleb Jumala sõnad: „Kui teie ei võta mind kuulda . . . , siis tahan ma tule süüdata tema (Jeruusalemma) väravais, ja see peab ära sööma Jeruusalemma suured hooned, ja ei pea mitte saama ära kustutatud.“ Jer. 17, 27. Jeruusalemm on tõesti hävinenud tulest, aga see hävitav tuli ei põle nüüd enam. Jeruusalemm põles kustutamatu tulega, s. t. tuli ei kustunud enne kui hävitus oli teostunud.

Ütlus, et õelad lähevad tulejärve (Mat. 25, 41.), mis ei kustu, ei tähenda seda, et tuli saab põlema igavesti, vaid et tuli ei kustu enne kui hävitus on olnud.

Patuste osa.

„Päev tuleb . . . ja kõik, kes õelat tööd teevad, peavad olema kui kõrss,“ ütles Malaakia. Apostel Peetrus selgitab: „Issanda päev tuleb kui varas öösi, millal taevad raksumisega peavad hukka minema ja ilmalikud asjad ära põlema ja lõppema, ja maa ja teod, mis seal sees on, peavad ära põlema.“ 2. Peetr. 3, 10.

Johannes, Jeesuse armsaim jünger, loetleb viimseid sündmusi. Kristus tuleb ning äratab õiged surnud ja muudab õiged elavad; ta võtab nad taevasse, kus mõistetakse õelate üle kohut. Õelad on tuhande aasta kestel põrmus, ning kõik maa on tühi. Pärast tuhandet aastat äratatakse õelad. Neid ässitab saatana pühade vastu, kes on tulnud tagasi maa peale, et pärida maa. Siis tabab õelaid viimne karistus. „Ja nemad

tulid maa laiuse peale ja piirasid pühade leeri ja armastatud linna ümber, ja tuli langes taevast maha Jumalast ja sõi neid ära. Ja kurat, kes neid ära eksitas, heideti tule- ja väavlijärve, kus metsaline ja valeprohvet olid, ja neid peab vaevatama ööd ja päevad igavesti igaveseks ajaks.“ Ilm. 20, 9, 10.

Selles tules saavad saatana ja tema inglid ning jumalatud inimesed oma palga — surma. Tuli kaotab nad ära, et neid ei ole enam igavesti. Karistusaja kestvus on õige Kohtumõistja määrata. Ühele on karistus pikem, teisele lühem. Igaüks saab palga oma tegude järele. „Aga see sulane, kes oma isanda tahtmist teadnud, ega ole ennast valmistanud ega tema meelepärast teinud, see peab palju haavu saama, aga see, kes ei ole mitte teadnud ja on haavade väärt teinud, peab pisut haavu saama.“ Luuka 12, 47, 48.

Kui tuli langeb taevast, siis ütleb Kristus õelatele: „Minge ära minust, teie, äraneeatud, igavesse tulle, mis on valmistatud kuradile ja tema inglitele.“ Mat. 25, 41. Tuli, mis tuleb ülalt, ühineb tulega, mis on maa sisemuses. „Sest Tõveti org (Hinnomi org) on eilsest ajast seatud, see on ka kuningale valmistatud, ta on seda sügavaks ja laiaks teinud; tema puupinus on palju tuld ja puid. Jehoova õhk põleb seal kui väavlijõgi.“ Jes. 30, 33.

See tulemeri, mis põleb teatava aja, on see põrgu — karistuse- ja piinapaik. Siin leiab otsa kõik, mis on olnud ja jäänud ühendusse patuga. „Ja surm ja põrguhaud (matusepaik) heideti tulejärve. See on teine surm. Ja keda ei leitud eluraamatusse kirjutatud olevat, seda heideti tulejärve.“ Ilm. 20, 14, 15.

Elu algus . . .

Aedviljad ravimitena

Marjade ja puuviljade sarnaselt on ka mitmetel aed- ja juurviljadel tervislik väärtus. Sisaldades suurel määral mineraalsoolaid on neil suur toiteväärtus, mis võimaldab inimesele terve vere ja korraldab õige ainetevahetuse. Peaaegu kõik aed- ja juurviljad on toorelt kasutatuna, olgu salatitena või väljapressitud mahladena, kõige mõjuvamad. Õige keetmisviisi juures arendab suurem osa juurvilju ka keedetult väga head mõju. Kristlane peaks Loojalt taimesse asetatud ravimaineid rikkalikult kasutama.

Rabarberid on heaks ravivahendiks kõhukinnisuse ja reumatismi juures. Söödagu pikema aja kestel igal hommikul mõned lusikataied rabarberi keedist, mis vähese suhkruga valmistatud. Rabarberi toorest mahla tarvitage äädika või ka sidrunimahla asemel salatite juure.

Spinatil on väga palju mineraalsoolaid, eriti aga rauda, mis on väga tähtis verukujundamise edendamiseks. Kõikide nii akuutsete kui ka krooniliste haiguste juures avaldab spinat väga head mõju. Vähjahaiged peaksid seda, ingveriga maitsestatult rikkalikult sööma. Toorelt tarvitatuna on ta kõige kasulik, eriti kõhukinnisuse puhul.

Porgand on vitamiinide ja mineraalainete varasaly, nii et selle söömist vaevalt küllaldaselt soovitada jõutakse. Toorelt süües on ta heaks soolte- ja maopuhastajaks halvaks läinud gaasilistest ainetest. Ühenduses köömnete ja aniisiga on ta heaks vahendiks kõhuusside vastu. Söögiisuile lastele antagu iga söögi eel porgandimahla.

Lehesalatil on samad tervislikud omadused kui spinatilgi. Seda peab aga alati sidruni- või ka rabarberimahlaga valmistatama. Suhkru juurelisamine ei ole soovitav.

Sellerid kõrvaldavad igasugused seedimisrikked. See on tõelik närvide ja mao tugevdaja. Eriti on ta kasulik närviliku maohaiguse puhul. Ta eritab hästi kusihapet, nii et seda tuleb tarvitada reumatiliste haiguste ravimiseks. Selleri lehed piima sees keedetuna on mõjuvaks arstimiks kopsukatarri ja astma vastu.

Kõrvits on mõjuv vahend soolte-, neeru- ja kopsuhaiguste korral. Teda tuleb süüa võimalikult toorelt.

Tomatid on võrdlemata head vere kasvatamiseks ja närvikava tugevdamiseks. Palaviku ja nii vaimse kui kehalise nõrkuse korral on nad asendamatuks jõuallikaks. Ainult väga tundeliku maoga inimestel tuleb neid tarvitada tagasihoidlikult.

Punane kapsas on soovitav tarvitada verevaesuse, kahvatõve ja neeruhaiguste juhtudel. Kuid peab alati pidama meeles, et punakapsal, nii kui kõikidel teistel kapsasortidel, on ainult toorelt tarvitatuna meditsiiniline väärtus.

Valgekapsas on hapendatult kõige mõjuvam. See on suurepärase mao ja soole ravim. Igal hommikul üks alustassitäis tooreid hapukapsaid kõrvaldab kõhukinnisuse. Samuti mõjub hapukapsa tarvitamine maksahaigusele ja sooltetuberkuloosile. Hapukapsaid ei tohi pesta, sest kapsavesi sisaldab täieliku ravivahendi.

Sibul on juba vanast ajast peale üks kasulikumaid toiduaineid ja ravivahendeid. Et ta sisaldab palju mitmesuguseid ravimaineid, siis võib teda peaaegu iga haiguse juures tarvitada. Sibulas sisalduv eetiline õli avaldab seedimisaparaadile ülihead mõju. Kõikide rinnaorganite katarri juures on sibula mahl, segatud veega või ka pruuni suhkruga, väga kasulik. Sibulal on ka veetõve ja jooksja korral suur mõju. Ta on parim puhastusvahend kõigile näärmetele ja näärmeorganitele nagu maksale ja neerudele. Suhkru- ja vähjahaiged peaksid sööma palju sibulat. Sama võib öelda ka tuberkuloosihaigete kohta.

Rõigas on parim mao, maksa ja rinnaorganite puhastusvahend. Meega segatult on ta hea vahend läkakõha korral. Rõika tarvitamine pikema aja jooksul sulatab sapikive. Ka mõjub ta hästi neeruhaiguste, veetõve ja kopsutorude katarri puhul. Süüa ilma soolata.

O. D.

Kes on sinu eeskuju?

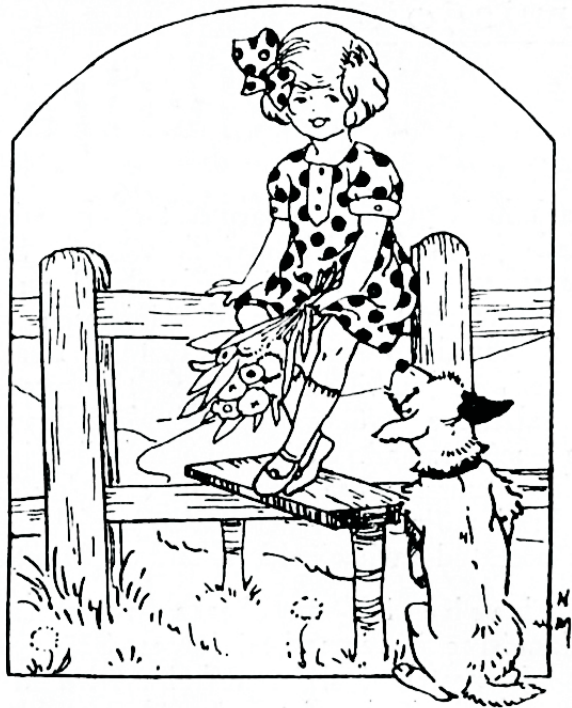
Midagi ei sünni iseenesest. Enne kui saadi riided kandmiseks, raamatut lugemiseks, tööriistad töötamiseks, majad elamiseks, ja palju muid asju, pidi olema keegi, kes mõtles välja need asjad, kes kujutas vaimus ette missugused nad peavad olema. Keegi valmistab kavandi ja teine teeb selle järele. Suured mehed ja naised, kelledest teie loete, ei saanud kogemata säärastrukts. Esiteks ei olnud neis muud midagi kui unistus, soov. Siis võtsid nad enestele eeskujud, kellede sarnasteks nad tahtsid saada. Neid eeskujusid alatasa oma vaimusilme ees hoides nad kasvasid nende sarnasteks.

Ühel Itaalia linna turuplatsil on püstitatud kaunis monument. See kujutab kreeka tütarlast tema ületamatus iluduses, kaunis välimuses ja suurtuguses ilmes. Kord juhtus keegi räbalais, lohakas ja korratu tütarlaps mööduma sellest kujust. Ta vaatles seda imestades, ja olles haaratud tema kaunidusest ja võlust ta sosistas endamisi: „Võib-olla võin ka mina saada tema sarnaseks!“ See hetk äratas temas seni tundmatu seesmise sunni. Ta läks koju, pesi ennast ja korraldas oma juukseid. Järgmisel päeval läks ta jälle kuhu juure, silmitses teda põhjalikult, ning läks uuesti koju — pesi oma määratud riideid. Nii käis ta iga-päev kord selle kuhu juures, ja iga kord leidis ta midagi uut, mis temal puudus, ning ta püüdis kõikipidi end kujundada kuhu sarnaseks. Päev-päevalt muutus ta. Enam ei käinud ta õlad sissepoole ega küür seljas. Tema kuhu muutus meeldivamaks, tema näojooned õilsamaks ja tema ilme säravaks. Ta oli tõesti kuhu sarnane.

Iga masin on koostatud üksikutest osadest. Igal osal on oma mudel, kuid need on nii täpselt välja töötatud, et nad kokkupanemisel täiesti sobivad. Häda sellele tööliisele, kes ei jälgi täpselt mõõte, või võtab vale mudeli.

Iga inimene on valinud oma elus ühe eeskuju, vastavalt sellele, milleks või kelleks ta tahab saada. See eeskuju võib olla kas ema või isa või keegi muu. On ju kena, püüda saada mõne kangelase sarnaseks — võita kuulsust ja lugupidamist. Kuid iga inimese elus tuleb kord aeg, kus inimlik eeskuju ei rahulda teda enam. Otsitakse täiuslikku eeskuju. Te otsite õilsamat ja suuremat kui võite leida siit maailmast. Te leiate seda ainult Jeesuses, keda Jumal on seadnud meie eeskujuks. Miks siis mitte juba nüüd valida see õilis ja täiuslik eeskuju, kelle järele kõik oma elu üksikud osad kujundada? Temas leiate kõik need head omadused, mida te oma teistes eeskujudes leidsite ja veel palju enam.

A. N.

Varsti ei ole seda ilusat aega enam...

Püünised

Kas olete näinud püüniseid? Mõned püünised on väga hädaohtlikud. Lind või loomake ei märkagi teda enne kui on juba kinni.

Kaks poissi ehitas püünise. Nad võtsid vana kasti ja panid ta otstesse liikuvad lauakesed, läksid selle kastiga õue, panid ta kummuli, tõmbasid otsalauakesed nõoriga üles ja vedasid siis nõori nurga taha. Kast alla ja ümbrusesse raputasid maitsvat toitu — terakesi. Ise varitsesid nurga taga. Peagi tuli üks linnuke nokkima, sellele seltsis kohe teine ja kolmas ja veel mitu teist. Hoollega nokkisid nad terakesi. Oli üks neist läinud kasti alla, teine ka... Ja korraga lasevad poisid nõori lõdvaks ja kaks sililinnukest ongi käes...

Teie olete kindlasti näinud kalapüüdmist õn-gega. Olete vist isegi püüdnud mõnel ilusal suvi-hommikul. Te näete, et kalake näkkab algul natuke, siis teist korda tugevamini, ning viimaks haarab magusa ussikese suhu, aga on ka sellega ühtlasi konksu alla neelanud. „Käes,“ hüüab poiss.

Just samuti teeb hingevaenlane. Samm-sammult ta meelitab meid halba tegema. Algul ainult natuke üle keelu minema, siis ikka rohkem, kuni viimaks mõni poisu või tüdruk on päris üleannetu ja sõnakuulmatu.

E. M.

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetaja ja talitus Tallinnas, Merepuistee 14-a. Vastutav toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. A. Eesti Liidu väljaanne. Tellimine kõigist postiasutustest. Tellimishind aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kr. 10 s., üksiknumber 20 senti.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2.
Ilmunud 22. augustil 1938.